

Haapaveden kaupunki
haapaveden.kaupunki@haapavesi.fi

Lausuntopyyntö, Haapaveden kaupungin sitoutuminen joukkoliikenteen rahoittamiseen, tarjouskilpailu reittipohjaisista joukkoliikennepalveluista 2024/2

1. Nykytilanteen kuvaus

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) käynnistää lähiaikoina tarjouskilpailun, jossa kilpailutetaan joukkoliikenne mm. reiteillä Kalajoki-Oulainen-Haapavesi ja Nivala-Haapavesi. Reittien nykyinen liikennöintisopimus päättyy 1.6.2025, ja sopimuksen molemmat optiokaudet on jo käytetty.

Nykyisellä sopimuskaudella ELY-keskus on rahoittanut suurimman osan hankitusta joukkoliikenteestä, mutta kunnat ovat osallistuneet 50 % osuudella säännöllisesti peruskoululaisia kuljettavien vuorojen tai niiden osien rahoittamiseen. Lisäksi kunnat ovat rahoittaneet kokonaan ELY-keskuksen hankkiman kuntien sisäisen liikenteen sekä vuorot, jotka ELY-keskus on hankkinut kuntien aloitteesta.

Hankintakustannusten kasvamisen vuoksi ELY-keskus joutuu päivittämään joukkoliikenteen rahoitusperusteita 2.6.2025 alkaen voimaan astuvissa liikennöintisopimuksissa. Jatkossa kuntien rahoitusosuuteen vaikuttaa autokierrossa kulkevien peruskoululaisten osuus autokierron kaikista matkustajista. Autokierrolla tarkoitetaan yhden auton saman päivän aikana ajamien vuorojen muodostamaa kokonaisuutta.

2. Rahoitusperusteet

ELY-keskus hankkii joukkoliikennettä, joka palvelee ensisijaisesti työmatkustajia, toisen asteen opiskelijoita, asiointia sekä kaukoliikenteen liityntäyhteyksiä. Liikenne ajetaan mahdollisimman suoraa reittiä, ja sen pääasiallisena tarkoituksena on mahdollistaa kuntien välinen matkustus.

Peruskoululaisten koulukuljetusten hankkiminen kuuluu lähtökohtaisesti kunnille. ELY-keskuksen hankkimaa liikennettä voi kuitenkin hyödyntää koulukuljetuksina, jos kunnat osallistuvat liikenteen rahoittamiseen. Lisäksi kunnat vastaavat liikenteessä kulkevien peruskoululaisten matkakorttien tilaamisesta sekä matkakorteilla tehtävien koulumatkojen maksamisesta.

6.11.2024

ELY-keskus rahoittaa suurimman osan hankkimastaan liikenteestä itse. Kunnat osallistuvat alla mainitun, ELY-keskuksen hankkiman liikenteen rahoittamiseen.

- Autokierrot, joissa on hankinnan käynnistämistä edeltävän lukuvuoden aikana matkustanut vähintään 1 000 kyseisen kunnan peruskoululaista. Kunnan rahoitusosuus autokierron kustannuksista on peruskoululaisten osuus autokierron kaikista matkustajista pyöristetynä lähimpään 10 prosenttiin, kuitenkin aina vähintään 10 %. Jos autokierto sisältää kokonaan tai osittain uusia vuoroja, ELY-keskus arvioi peruskoululaisten osuuden autokierron kaikista matkustajista.
- Autokierrot, jotka hankitaan kunnan aloitteesta. Tällaisia ovat mm. autokierrot, joita ELY-keskus ei rahoita vähäisen matkustajamäärän tai käytävissä olevien joukkoliikennemäärärahojen perusteella. Kunnan rahoitusosuus on 100 % autokierron kustannuksista. Kuntien välinen kustannusjako määritellään tapauskohtaisesti, jos rahoittavia kuntia on kaksi tai useampia.
- Autokiertojen osat, jotka hankitaan kunnan aloitteesta. Kunnan rahoitusosuus määritellään tapauskohtaisesti.

Kunnan prosenttimääräinen rahoitusosuus autokierron kustannuksista on kiinteä, eikä sitä tarkisteta varsinaisen sopimuskauden aikana. Liikenteen tai matkustajamäärien muutokset eivät myöskään vaikuta rahoitusosuuteen. Rahoitusosuutta voidaan tarkistaa ennen mahdollisten optiokausien alkamista.

ELY-keskus voi tarvittaessa tehdä hankkimaansa liikenteeseen vähäisiä aikataulu- ja reittimuutoksia. Jos muutos lisää kunnan rahoitusta tai sillä on vaikutusta peruskoululaisten matkustukseen, ELY-keskus neuvottelee muutoksesta kunnan nimeämän joukkoliikenneyhdyshenkilön kanssa.

3. Esitys kunnan osallistumisesta liikenteen rahoittamiseen

ELY-keskus esittää, että rahoitusperusteiden nojalla Haapaveden kaupunki osallistuisi alla mainittujen autokiertojen rahoittamiseen varsinaisen sopimuskauden ajan (2.6.2025-4.6.2028). Kunnan prosenttimääräinen rahoitusosuus sekä euromääräinen arvio kunnan rahoituksesta on ilmoitettu autokierron kohdalla erikseen.

Matkustajamäärä ja peruskoululaisten määrä ovat toteutuvia lukuvuodelta 2023-2024. Jos autokierto sisältää kokonaan uusia vuoroja tai autokierron johonkin olemassa olevaan vuoroon on tehty merkittäviä muutoksia, on tiedot arvioitu muiden vastaavien vuorojen tai käytävissä olevien tietojen perusteella.

Euromääräinen arvio kunnan rahoituksesta on laskettu yksikköhintojen (ajokilometri, linjatunti ja autopäivä) sekä lipputulojen perusteella. Arvio sisältää arvonlisäveron ja liikennöintikorvaukseen kaksi kertaa vuodessa tehtävät indeksitarkistukset. Arvioon eivät sen sijaan sisälly kunnan liikenteenharjoittajalle maksamat peruskoululaisten matkaliput.

Kunnan lopullinen euromääräinen rahoitus selviää vasta tarjouskilpailun sekä indeksin julkistamisen jälkeen. Lisäksi kunnan rahoitukseen voivat

6.11.2024

vaikuttaa liikenteeseen tehtävät muutokset ja arvonlisäverokannan muutokset. Hallitusohjelman mukainen henkilökuljetusten arvonlisäverokannan korotus 10 %:sta 14 %:iin on kuitenkin huomioitu arviossa. Liitteenä on suunnitelma kunnan rahoituksesta.

Kohde 2, autokierto 2 (Kalajoki-Oulainen-Haapavesi)

Autokierto sisältää neljä vuoroa, joista kaksi ajetaan Kalajoen ja Haapaveden sekä kaksi Oulaisten ja Haapaveden välillä. Vuorot ajetaan koulupäivisin maanantaista perjantaihin, ja ne palvelevat pääasiassa toisen asteen opiskelijoita. Haapaveden koulukuljetuksia palvelevat Oulainen-Haapavesi 7.50-8.45 ja Haapavesi-Oulainen 15.10-16.10 -vuorot, jotka ajetaan Pyhäjoen pohjoispuolelta Mieluskyläntien kautta.

- matkustajamäärä 9.8.2023-2.6.2024: **19 990**
 - o josta Haapaveden peruskoululaisia: **8 874**
 - o Haapaveden peruskoululaisten osuus matkustajista: **44,4 %**
- kunnan rahoitusosuus 2.6.2025-4.6.2028: **40 %**
- arvio kunnan rahoituksesta 2.6.2025-4.6.2028: **89 500,00 €**

Kohde 4, autokierto 1 (Nivala-Haapavesi)

Autokierto sisältää kuusi vuoroa, jotka ajetaan Nivalan ja Haapaveden välillä. Vuorot ajetaan koulupäivisin maanantaista perjantaihin, ja ne palvelevat pääasiassa toisen asteen opiskelijoita. Haapaveden koulukuljetuksia palvelevat Nivala-Haapavesi 8.00-8.55, Haapavesi-Nivala 13.00-13.50 ja Haapavesi-Nivala 15.05-15.55 -vuorot, jotka ajetaan Vatjusjärven kautta.

- matkustajamäärä 9.8.2023-2.6.2024: **16 695**
 - o josta Haapaveden peruskoululaisia: **9 132**
 - o Haapaveden peruskoululaisten osuus matkustajista: **54,7 %**
- kunnan rahoitusosuus 2.6.2025-4.6.2028: **50 %**
- arvio kunnan rahoituksesta 2.6.2025-4.6.2028: **115 800,00 €**

4. Pyydetty lausunto

ELY-keskus pyytää Haapaveden kaupungilta lausuntoa joukkoliikenteen hankinnasta ajalle 2.6.2025-4.6.2028. Lausunnossa pyydetään ilmoittamaan:

- **Sitoutuuko kunta rahoittamaan edellä mainittujen autokiertojen kustannuksia esitetyillä prosenttimääräisillä rahoitusosuuksilla koko varsinaisen sopimuskauden ajan?**
- **Hyväksyykö kunta, että ELY-keskus hankkii liikenteen, tekee liikenteen hankintaa koskevan hankintapäätöksen ja solmii liikennöintisopimuksen liikenteenharjoittajan kanssa?**

Liikennöintisopimusta voidaan tarvittaessa jatkaa optiolla 1+1 vuotta. Optioiden käyttämisestä sovitaan erikseen. Ennen optioiden käyttämistä kunnalta pyydetään uusi lausunto.

6.11.2024

Kunnan rahoituksen tarkoituksena on turvata kaikille avoimen joukkoliikenteen hankinta esitetystä laajuudessaan kunnan alueella. Samalla pystytään yhdistämään peruskoululaisten koulukuljetuksia kaikille avoimeen joukkoliikenteeseen. Ellei kunta sitoudu autokierrojen rahoittamiseen, ELY-keskus voi joutua vähentämään hankittavan liikenteen määrää. Tällöin kunta voi joutua järjestämään itse omat koulukuljetuksensa.

ELY-keskuksen ja Haapaveden kaupungin solmima sopimus joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta on voimassa toistaiseksi, ja siinä on sovittu tarkemmin mm. osapuolten vastuista, rahoitusosuuksista sekä liikennöintikorvauksen maksamisesta liikenteenharjoittajalle. Jos kunta sitoutuu joukkoliikenteen rahoittamiseen, muutetaan sopimusta vastaamaan päivitettyjä rahoitusperusteita sekä hankittavaa liikennettä.

5. Lausunnon toimittaminen ja lisätiedot

Lausunto tulee toimittaa **viimeistään 5.12.2024**. Ensisijaisesti lausunto pyydetään toimittamaan ELY-keskusten yleisen asiointilomakkeen kautta osoitteessa <https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedot> kohdassa *Muu asiointi > Yleiset asiointilomakkeet > Yleinen asiointilomake kunnille*. Lomakkeelle täytetään kunnan ja lähettäjän tietojen lisäksi seuraavat tiedot.

- Asioinnin tarkoitus: *Lausunto*
- Asia: *Lausunto, Haapaveden kaupungin sitoutuminen joukkoliikenteen rahoittamiseen, tarjouskilpailu reittipohjaisista joukkoliikennepalveluista 2024/2*
- Virasto: *Pohjois-Pohjanmaan ELY*
- ELY-keskuksen asianumero: *POPELY/3759/2024*.

Lausunto liitetään yleiseen asiointilomakkeeseen liitetiedostona. Jos lomakkeen käyttäminen ei ole mahdollista, asiakirjat voi toimittaa myös tavallisena (kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi) tai salattuna sähköpostina (<https://turvaviestit.ely-keskus.fi/>). Sähköpostiviestissä tulee mainita diaarinumero POPELY/3759/2024.

Lisätietoja asiasta saa puhelinnumerosta 0295 038 252 tai sähköpostiosoitteesta samuli.kallio@ely-keskus.fi.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Joukkoliikennevastaava Samuli Kallio ja ratkaissut Yksikön päällikkö, liikennejärjestelmä Heino Heikkinen.

Liitteet

Suunnitelma kunnan rahoituksesta

Tiedoksi

Kunnan joukkoliikenneyhdyshenkilö

Tämä asiakirja POPELY/3579/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/3579/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kallio Samuli 06.11.2024 09:20

Ratkaisija Heikkinen Heino 06.11.2024 09:22